

Marie Giertz, Chefekonom SEK
marie.giertz@sek.se • +46 8 613 83 32

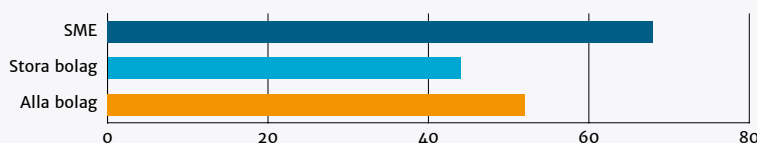
Försiktigt optimistiska exportörer

Exportkreditindex, EKI, har fortsatt att mattas av något sedan senaste mätningen i höstas. EKI har gått ner från 56 till 54*, framför allt drivet av ett något lägre finansieringsbehov och en något svagare prisbild. Exportorderläget har också dämpats något. Företagen räknar inte heller med samma draghjälp från kronan. Kreditmarknadsklimatet är dock gynnsamt och företagen står väl rustade. Företagens finansiella ställning har förbättrats ytterligare och tillgången till finansiering är god. Det finns förutsättningar för exportindustrin givet att den globala efterfrågan finns. Företagen andas en försiktig optimism.

Bara varannan tror sig påverkas av Brexit

Inledningen på 2016 har präglats av fortsatt oro i omvärlden med terrorattacker i Europa och fortsatt flyktingkris. Det har dessutom varit stökigt på finansmarknaderna under årets inledande månader. Men enligt företagen i denna undersökning har ökad oro i vår omvärld inte påverkat företagens investeringar i nämnvärd omfattning. Osäkerheten vid en eventuell Brexit ska inte heller överskattas om man får tro företagen. 80 procent av företagen har idag handel med Storbritannien, men bara varannat företag tror att ett brittiskt utträde ur EU kommer att få konsekvenser för företagets handel med landet.

Hur skulle er handel påverkas av ett Brexit? Andel som svarat "inte alls", procent

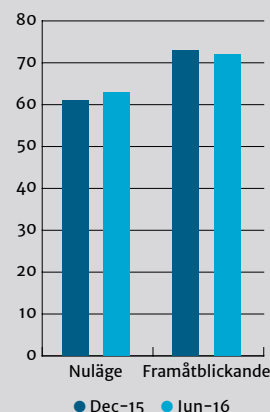
Inte samma draghjälp från kronan

En mindre andel företag än tidigare anser att kronan är fördelaktig och allt fler spår en starkare krona framöver. Även räntan väntas stiga framöver. Finansieringsmöjligheterna för de små och medelstora företagen har blivit något bättre samtidigt som villkoren har förbättrats. För de stora företagen är finansieringsklimatet fortsatt gynnsamt även om det inte har blivit mer fördelaktigt. Att finansieringsklimatet är gynnsamt är positivt för svensk export. Finansiering anses vara en av de tre viktigaste faktorerna för att en exportaffär ska bli av.

54

SEK:s Exportkreditindex, EKI, är ett sammansatt index bestående av fem delindex som mäter företagets finansiella ställning, finansieringsbehov och -möjligheter samt finansieringsvillkor.

Exportordergång, alla bolag, index

*Index över 50 indikerar en förbättring.

Exportörerna oroas inte av oro i omvärlden

I spåren av Rysslands- och Ukrainakrisen och de ökade spänningarna i Mellanöstern var det många företag i vår undersökning som under hösten 2014 ansåg att den ökade osäkerheten påverkat företagets affär negativt. Även hösten 2015, efter en turbulent period på finansmarknaderna och ökad osäkerhet kring Kinas ekonomi, var det återigen många företag som ansåg att de påverkades negativt av dessa faktorer.

De geopolitiska orosmolnen har inte skingrats, snarare har de utökats i form av terrorattacker i Europa, flyktkris, opinionsmässiga framgångar för invandringskritiska rörelser i Europa, samt fortsatta konflikter i Mellanöstern. Utöver det, stigande oro kring Kinas ekonomi, oljepri-set och flera politiska frågetecken, både i Europa med EU:s framtid och Storbritanniens folkomröstning om eventuellt utträde ur EU och det stundande amerikanska presidentvalet i höst.

Många av dessa faktorer skulle kunna riskera att påverka företagets riskaptit och investeringsvilja i negativ riktning, men enligt företagen i vår undersökning svarar en överväldigande majoritet, 94 procent, att företaget inte har avstått från investeringar på grund av ökad osäkerhet i vår omvärld. Det ingjuter hopp om den ekonomiska utvecklingen och exporttillväxten för Sveriges del. Ökad osäkerhet skulle kunna leda till negativa konsekvenser för tillväxten om den leder till att företagen avvaktar med investeringsbeslut. Hösten 2014 var det knappt 70 procent av företagen som svarade att deras affär hade påverkats negativt. Hösten 2015 var motsvarande siffra 40 procent. Det ska dock noteras att frågan i årets undersökning är smalare ställd då den endast rör investeringar.

Den 23 juni ska briterne folkomrösta om att stanna kvar i eller lämna EU. På finansmarknaderna har vi kunnat se hur pundet tappade i värde när opinionsunder-

sökningarna visade på en liten övervikt för att lämna EU, en så kallad Brexit. I skrivande stund har opinionsläget svängt mot en övervikt att stanna kvar i EU, vilket har fått pundet att hämta tillbaka lite av nedgången tidigare under året. Ett utträde kan dock inte helt och hållet skrivas av och frågetecknen kring hur förloppet kommer att se ut om det eventuellt blir ett ja till att lämna EU är många. En inte alltför vild gissning är att det kommer att råda stor osäkerhet.

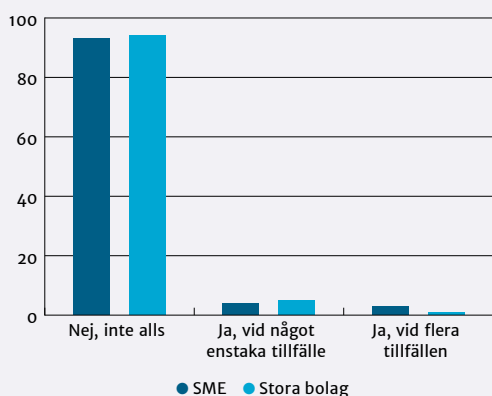
På kort sikt kommer sannolikt pundet att tappa i värde. På lång sikt är det svårt att klargöra vem som förlorar mest på en Brexit, EU eller Storbritannien? Oavsett vilket, är det svårt att se att inte handeln med EU på ett eller annat sätt kommer att påverkas. Storbritannien kommer sannolikt inte att kunna förhandla fram ett lika förmånligt handelsavtal med EU som man besitter om man faktiskt tillhör unionen.

För Sveriges del blir det ett bakslag om Storbritannien lämnar, eftersom både Sverige och Storbritannien har samsyn kring frihandel och ett brittiskt utträde skulle försvaga Sveriges roll i EU. Men även handeln kan komma att påverkas negativt om EU inför sämre villkor för handel med Storbritannien. Storbritannien är en av Sveriges största handelspartners.

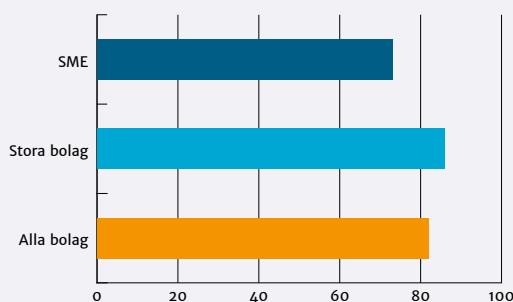
I vår undersökning svarar 80 procent av företagen att de har handel (export och import) med Storbritannien. Det är ännu fler företag bland de stora bolagen (med en exportomsättning över 250 miljoner kronor) som uppger att de har handel med Storbritannien.

På frågan om företagets handel med Storbritannien skulle påverkas om Storbritannien lämnar EU uppger hela 52 procent av företagen att den inte kommer påverkas alls, vilket är intressant med tanke på att en av grundtankarna med EU är den fria rörligheten för tjänster och

Har den ökade osäkerheten i vår omvärld fått er att avstå från investeringar som ni annars skulle ha gjort? Procentandel

Har ert företag idag handel med Storbritannien? Procentandel

Handel med Storbritannien är viktig.

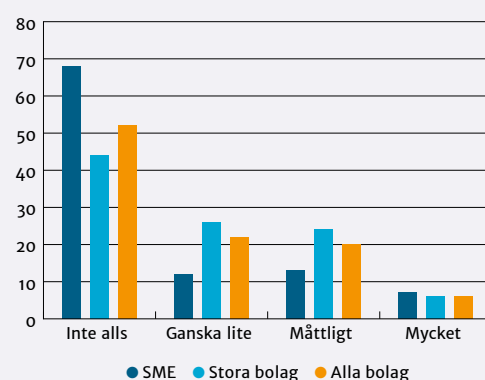
varor. Vartannat svenskt företag säger alltså att de intor tro att ett brittiskt utträde påverkar handeln.

Resultaten i vår undersökning skiljer sig från den undersökning som gjordes av Svenska Handelskammaren i Storbritannien som visade att 75 procent av de svenska företagen verksamma i Storbritannien trodde att ett Brexit skulle påverka deras affär negativt. Skillnaden i resultat kan bero på att Handelskammaren har vänt sig till företag som är verksamma i Storbritannien och inte bara till företag som handlar med landet, vilket vi gör i vår barometer.

Vi ser dock skillnader mellan stora och lite mindre företag i vår barometer, där de stora företagen tror sig påverkas i större utsträckning än de små och medelstora företagen (SME = exportvolym på minst 25 miljoner). Bland de stora företagen uppger 44 procent av bolagen att deras företags handel med Storbritannien inte kommer att påverkas alls.

Det är en förhållandevis låg andel av företagen som väntar sig att handeln kommer att påverkas av ett Brexit. Det kan tolkas både positivt och negativt. Det är positivt om det är så att ett utträde inte kommer att få negativa konsekvenser i form av en kraftig pundförsvagning eller att handelsvillkoren försämras. Det är också positivt om företagen i grunden är trygga med sin produkt eller tjänst så att en eventuell pundförsvagning eller införandet av försämrade handelsvillkor inte anses spela någon avgö-

Hur skulle er handel med Storbritannien påverkas om landet lämnar EU? Procentandel

rande roll för konkurrenskraften. Å andra sidan kan det vara negativt om företagen inte är beredda på att förutsättningarna kan bli betydligt försvårade och att handeln faktiskt kommer att påverkas negativt.

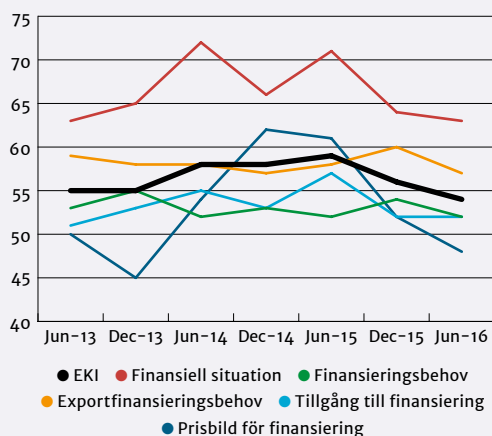
Gynnsamt finansieringsklimat

Vårt exportkreditindex, EKI, visar fortfarande på ett gott finansieringsklimat även om indexet har dämpats ytterligare. Det totala exportkreditindexet har gått från 59 för ett år sedan till 54 idag. Det är fortfarande en siffra som indikerar förbättring (över 50 är förbättring) men tyder ändå på att toppen har passerats. Det är färre företag än tidigare som upplever en förbättring. Det sammanvägda indexet består av fem delindex¹, samt både ett index för nuläge (förändring senaste 6 månaderna) och ett framåtblickande (förväntningar kommande 12 månader) index.

Den låga räntan har bidragit till att prisbilden har förbättrats de senaste åren men när företagen blickar framåt väntas en försämrad prisbild, vilket bidrar till dämpningen. Även finansieringsbehovet har dämpats, vilket kan reflektera företagets fortsatt förbättrade finansiella ställning, där både kassan och skuldsituationen har förstärkts, men kan också betyda en något mindre ökning av exportaffärer.

¹ Indexet består av fem delindex: Företagens finansiella ställning, finansieringsbehov, exportfinansieringsbehov, finansieringsmöjligheter och finansieringsvillkor.

EKI med underkategorier, alla bolag (både nuläge och framåtblickande), index

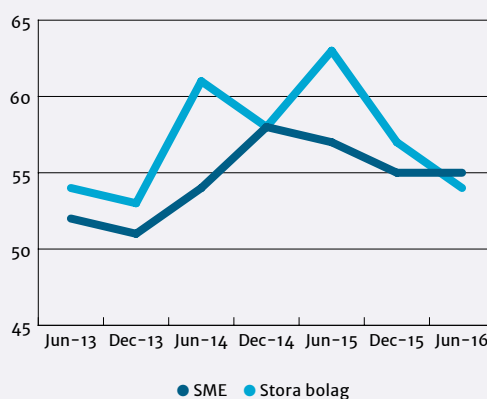

Det är värt att notera att bilden är ganska samstämmig oavsett om det gäller stora företag eller små och medelstora företag. Indexet har hittills konsekvent varit högre för de stora företagen, vilket indikerar att det är fler stora företag som har upplevt en förbättring. Men nu är det första gången sedan mätningen startade som vi ser ett högre index för de mindre företagen.

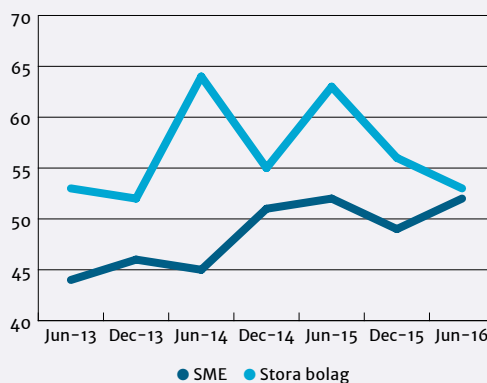
Det är framför allt tillgången till finansiering som förbättrats det senaste halvåret för de mindre företagen medan motsvarande index för de stora företagen snarare har försämrats något (från en redan bra position). Finan-

seringsmöjligheterna har helt enkelt blivit bättre för de mindre företagen, då investerare söker avkastning på sina investeringar samtidigt som även bankerna har blivit mer benägna att låna ut pengar till mindre företag. De stora företagen känner sannolikt snarare av det något kärvarare investeringsklimatet på finansmarknaderna där kredit-spreadar (skillnad mellan statsränta och företagsränta) har gått isär det senaste året, vilket allt annat lika innebär att investerare söker mer betalt för den risk man tar genom att låna ut pengar till företagssektorn. Finansieringsmöjligheterna är dock fortsatt goda.

EKI, nuläge, index

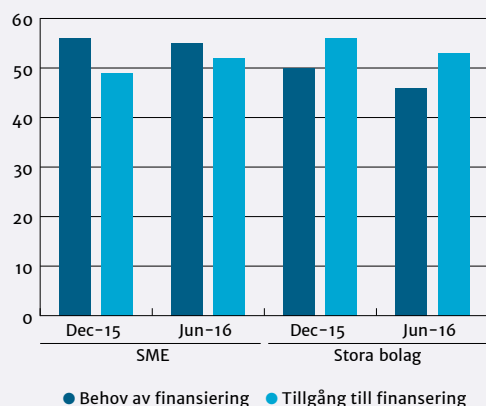

Tillgången till finansiering via kapital-/kreditmarknaden och bankmarknaden, nuläge, index

Finansieringsmöjligheterna har alltså förbättrats för de mindre företagen, vilket är positivt och bättre matchar det ökade behovet av finansiering som de mindre företagen har gett uttryck för.

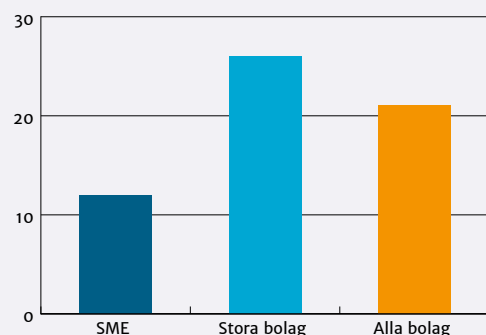
Finansieringsbehov- och möjligheter, index

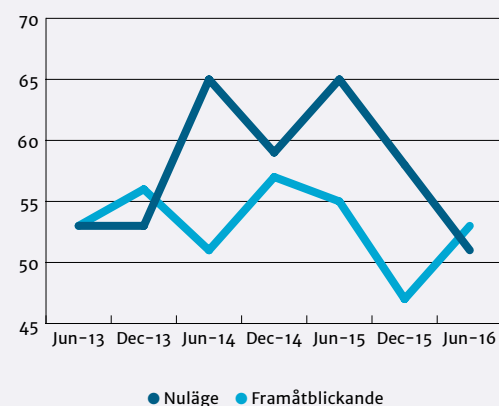
I höstens barometer kunde vi skönja viss ökad osäkerhet, främst bland de stora företagen, över utvecklingen på de finansiella marknaderna. De stora företagen andades ökad försiktighet och det framåtblickande indexet för tillgången till kapital- och kreditmarknaden gick faktiskt ned under 50, vilket indikerade att företagen väntade sig sämre finansieringsmöjligheter. I den mätning vi nu publicerar har indexet för nuläget gått ned men ligger kvar precis över 50. De stora företagen har dock konsekvent blivit positivt överraskade över utvecklingen.

När de stora företagen nu blickar framåt väntas inte längre en försämring, utan bolagen väntar sig att tillgången till finansiering via kapital- och kreditmarknaden kommer att förbättras. Den osäkerhet som präglade finansmarknaderna under inledningen av året har minskat något under senvåren. Kreditspreadarna har gått ihop igen efter att framför allt den europeiska centralbanken, ECB, annonserade att banken kommer att köpa företagsobligationer. Samtidigt väntar sig företagen en förbättring från det något sämre finansieringsklimatet under hösten och vintern. Det rimmar väl med bilden att företagen inte är alltför bekymrade över de osäkra omvärldsfaktorerna.

Andel företag som har tackat nej till en exportaffär av finansieringsskäl, procent

Stora företags tillgång till finansiering på kapital-/kreditmarknaden, index

Det är viktigt för exporten att finansieringsmöjligheter-na är goda och att kreditmarknaden fungerar väl. Enligt exportföretagen är finansiering nämligen en av de tre viktigaste faktorerna för att en exportaffär ska bli av förutom efterfrågeläget. Vi har sedan barometern startade våren 2013 frågat exportföretagen vilka faktorer som är viktiga för exportaffären förutom stark efterfrågan och då har finansieringen alltid varit en av de viktigaste komponenterna.

Kronan har också varit en av de tre viktigaste liksom att vara konkurrenskraftig gällande kvalitet, pris och logistik. Kreditmarknaden i Sverige fungerar väl, vilket vi också kan se genom att Riksbankens penningpolitik fått genomslag i ekonomin. När Riksbanken har sänkt räntan har marknadsräntor och bankernas ränta mot kund sänkts. Samtidigt har vi sett att kredittillväxten varit stark, framför allt för hushållen men även för företagen.

Men trots ett gynnsamt finansieringsklimat uppger knappt vart tredje stort företag att de har tackat nej till minst en exportaffär på grund av finansieringsskäl det senaste halvåret. Det kan antingen bero på att exportbolaget själva inte har fått finansiering, eller att deras kunder inte har fått finansiering. Det kan också bero på att villkoren inte har varit tillräckligt bra för att en affär skulle kunna bli av. Det är betydligt färre bland de mindre och medelstora företagen, men sammantaget rör det sig om 21 procent av alla företag som har tackat nej till minst en exportaffär.

Vårt urval baseras på en population om 2085 företag, vilket innebär att 438 bolag har tackat nej till minst en exportaffär av finansieringsskäl. Bland de stora företagen är det 26 procent som har tackat nej till minst en exportaffär det senaste halvåret på grund av finansieringsskäl jämfört med 12 procent av de små och medelstora företagen.

Ett bra utgångsläge

Den svenska ekonomin har gått starkt de senaste åren. I fjol blev tillväxten över fyra procent och nu är det inte bara privat konsumtion som står för merparten av tillväxten utan tillväxten är bred, med bland annat ett positivt bidrag från nettoexporten. Exporten har gått starkare under det senaste året, vilket vi har kunnat skönja i denna barometer bland annat genom att företagen har sett ett ökat behov av exportfinansiering och att exportorderingen har ökat.

Det allmänna finansieringsbehovet har varit mer dämpat, framför allt bland de stora bolagen, vilket kan vara en konsekvens av låg investeringsvilja men också för att företagen har förbättrat sina balansräkningar och successivt minskat skulderna och ökat kassan, vilket ger företagen en stark finansiell ställning. Men indexsiffrorna är inte riktigt lika höga som tidigare, vilket tyder på att företagen har närmat sig en situation där de ser ett minskat behov av att ytterligare stärka sin finansiella situation.

Behovet av finansiering vid exportaffärer har genom alla mätperioder varit högre än för en allmän finansiering. Exportfinansieringsbehovet hänger nära samman med själva exportaffären eller orderläget och här har situatio-

nen sedan mätningarna började våren 2013 förbättrats. Indexet för exportorder har gått ner något i vårens undersökning men är fortfarande på en hög nivå samtidigt som det framåtblickande indexet också tyder på en fortsatt exportorderuppgång.

Det positiva exportklimatet syns också i en fortsatt stark sysselsättningstrend. Sysselsättningen har stigit i Sverige de senaste åren och arbetslösheten har gått ner. I vår barometer pekar företagen också mot att de väntas fortsätta anställa. Det är fortfarande i utlandet som de flesta ser att de har behov av att anställa, men man väntas även anställa i Sverige. Precis som för exportorderläget ser vi dock en viss dämpning men indexsiffran är fortfarande hög.

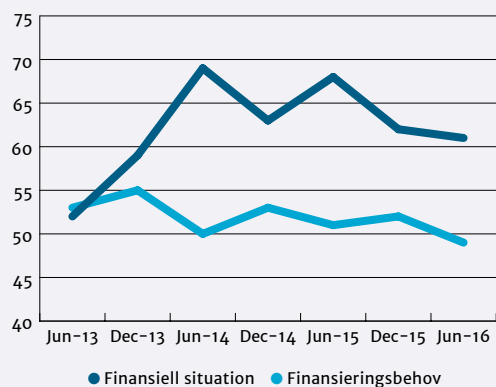
Både för de mindre företagen och de stora bolagen gäller samma mönster, det vill säga att fler väntas anställa i utlandet. Det är dock intressant att notera att det är de mindre företagen som i större utsträckning har stått för nya jobb både i utlandet och i Sverige sett över hela tidsperioden.

Överlag indikerar både exportorderläget och företagens sysselsättningsplaner på en fortsatt god utveckling för svensk export under det kommande året.

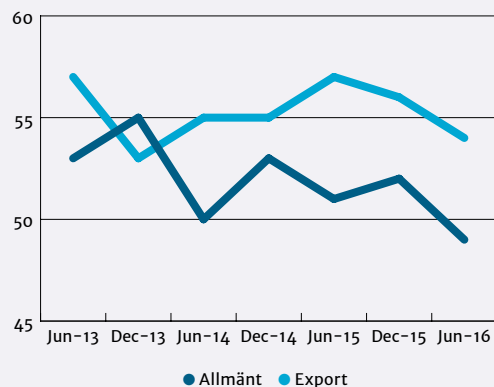

Exportorderläget och
jobbplaner fortsatt goda.

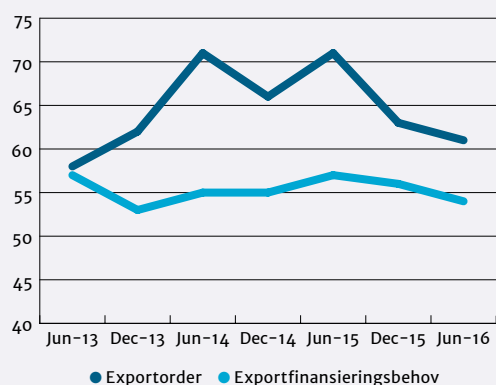
Företagens finansiella situation och finansieringsbehov, alla företag, nuläge, index

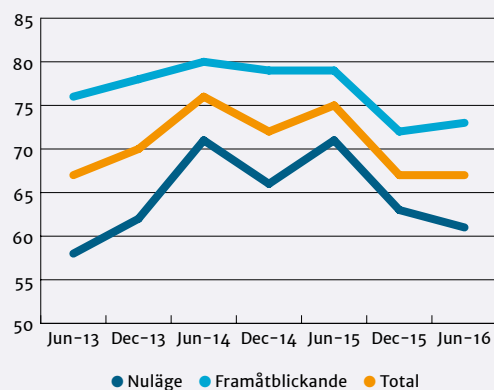
Företagens behov av allmän finansiering och exportfinansiering, alla bolag, nuläge, index

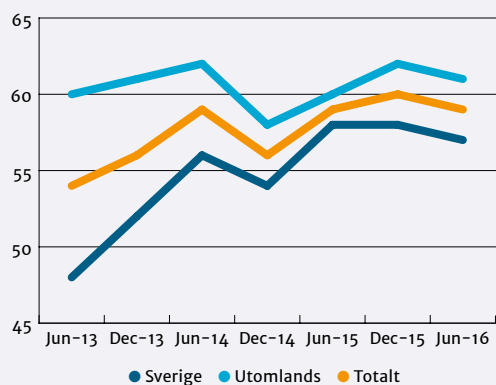
Företagens exportorderläge och finansieringsbehov för exportaffärer, alla bolag, nuläge, index

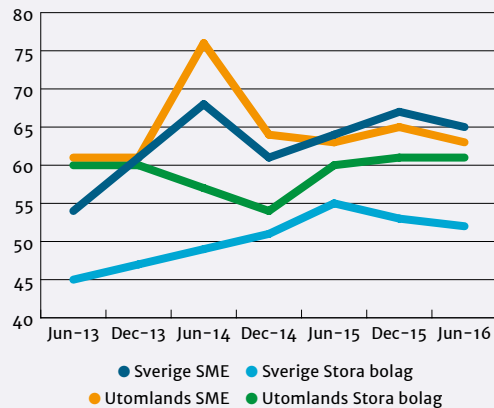
Företagens exportorderläge, alla bolag, index

Företagens sysselsättningsplaner, alla bolag, index

Företagens sysselsättningsplaner, SME och stora bolag, index

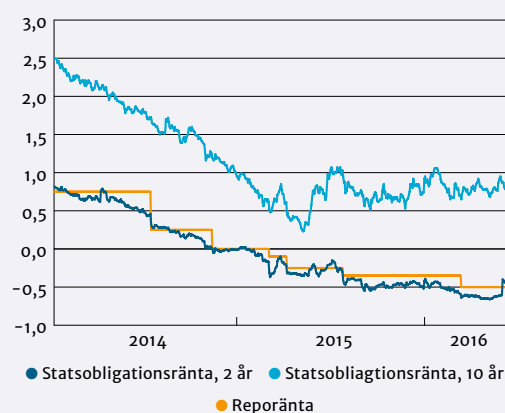

Andelen företag som upplevde räntan som fördelaktig toppade i juni 2014.

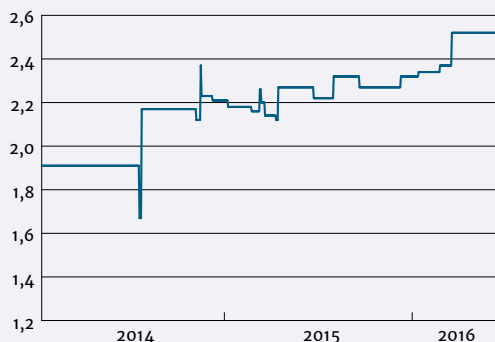
Räntebotten nådd och kronan väntas stärkas

Ränteläget är alltså mycket lågt i Sverige men det har inte skett så stora förändringar i räntenivån det senaste året trots Riksbankens fortsatta reporäntesänkningar och köp av statsobligationer. Ökad osäkerhet på marknaden har inneburit att investerare har velat ha mer betalt för risk, men också att den negativa reporäntan och negativa statsräntor vållar en del bekymmer. Det är svårt att motivera investerare att betala för att låna ut pengar. Det gäller i än högre utsträckning om det rör sig om att låna ut pengar till företag. Det har sannolikt bidragit till att räntedifferensen mellan statsräntor och krediträntor har gått isär. Samma mönster kan vi se när det gäller bolåneräntor till privatpersoner. Med andra ord har Riksbankens än mer expansiva penningpolitik det senaste året inte haft någon större extra effekt på ekonomin genom räntemarknaden.

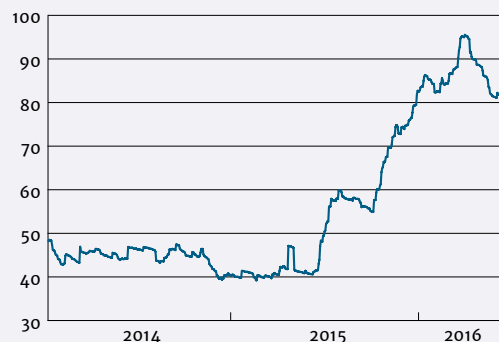
Svenska räntor, procent

Räntedifferens mellan tre månaders bolåneränta och Riksbankens reporänta, procent

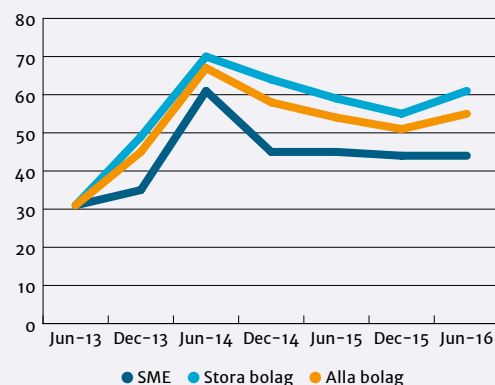
Sverige, kreditspread (Nasdaq OMX), index

Redan för ett år sedan var företagen i vår undersökning skeptiska till minusräntor. Endast två av tio företag upplevde att Riksbankens minusränta hade positiv effekt på deras affär. Och andelen företag som upplevde räntenivån som fördelaktig toppade redan i vår undersökning i juni 2014. Det var framför allt under 2014 som den stora ränteförändringen skedde och då företagen upplevde en klar förbättring av ränteläget, vilket också sammanföll med räntesänkningarna till noll procent. Marginalnyttan med att sänka räntan under noll procent måste därför ur detta perspektiv ses som obefintlig. Men ränteläget är sammantaget fortsatt fördelaktigt.

Sedan starten av barometern, våren 2013, kan vi konstatera att det är fler stora företag som har upplevt att räntenivån varit fördelaktig jämfört med de mindre bolagen. Det tyder på att nedgången i räntor har kommit stora bolag mer till del än de mindre bolagen.

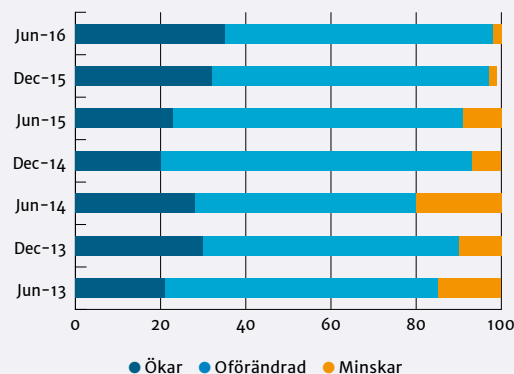
Andel av företagen som svarat att dagens räntenivå är fördelaktig, procent

Enligt företagen i barometern är räntebotten redan nådd. 35 procent av företagen väntar sig att räntan kommer

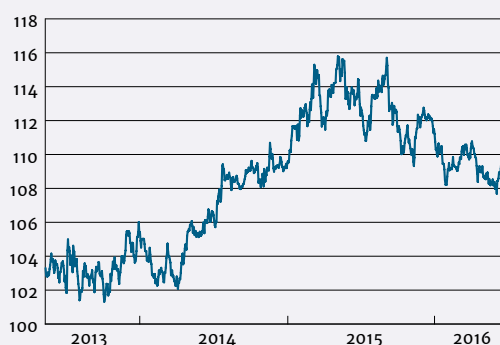
att öka det kommande året, medan endast 2 procent tror att räntan kommer att gå ner. Även i höstas räknade företagen med att räntebotten var nådd men sedan dess har Riksbanken sänkt räntan ytterligare. Däremot har inte andra räntor fortsatt att gå ner.

Vad tror du om räntans utveckling under de kommande 12 månaderna? Alla bolag, procentandel

Vi kan därmed konstatera att Riksbankens minusränta hjälpt föga till att ytterligare dra ner räntenivåerna på andra räntebärande papper. Det som dock minusräntan kan ha bidragit till är att försvaga kronan, vilket också har varit ett uttalat syfte med penningpolitiken enligt Riksbanken själva. Genom en svagare krona väntas importpriserna stiga och därmed också inflationen. Det är dock intressant att notera att kronan har stärkts sedan minusräntan infördes. I diagrammet syns KIX-index, ett handelsvägt kronindex, där en högre siffra betyder en svagare krona och tvärtom. Kronan har stärkts med 5 procent sedan Riksbanken införde minusräntan. Givetvis skulle kronan kunna vara än starkare om Riksbanken inte hade fört en lika aggressiv penningpolitik.

Svenska kronan, KIX-index

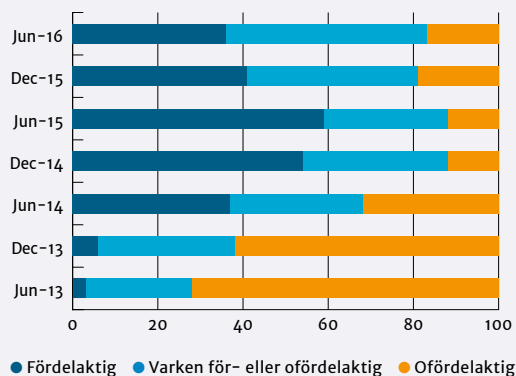
Ser vi till undersökningen är det tydligt att företagen upplevde en klar konkurrensfördel under 2014 när kronan försvagades kraftigt. Andelen företag som upplevde att kronan var fördelaktig steg från 6 procent hösten 2013 till 37 procent våren 2014 och sedan till 54 procent till hösten 2014. I linje med försvagningen under 2015 har också andelen företag som upplevt kronan som fördelaktig gått ner, vilket vi såg redan i höstens barometer, och som har fortsatt i denna barometer.

För ett år sedan vägde svaren jämnt mellan de företag som väntade sig en starkare krona framöver och de som väntade sig en försvagning. Det var då knappt 30 procent som trodde på en starkare krona och knappt 30 procent som väntade sig att kronan skulle försvagas. Men i höstas såg vi att fler väntade sig en förstärkning av kronan, vilket tydde på att företagen inte såg att Riksbankens penningpolitik skulle kunna motverka en förstärkning. Och sedan dess har kronan som sagt stärkts samtidigt som än fler väntar sig en förstärkning i vårens barometer. 45 procent väntar sig en förstärkning jämfört med 37 procent i höstens barometer.

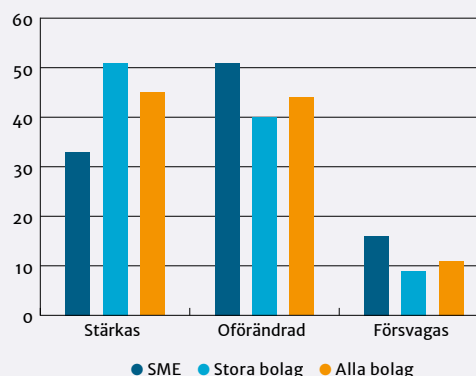
Det kan vara intressant att se att fler stora företag tror på en förstärkning jämfört med de mindre företagen. Endast 9 procent av de stora företagen väntar sig en försvagning från dagens nivå.

Med andra ord är ränteläget fortsatt gynnsamt men räntebotten är sannolikt nådd samtidigt som kronan inte väntas bli lika fördelaktig när företagen blickar framåt. Det är med andra ord viktigt för den svenska exporten att den globala efterfrågan hålls uppe och att finansmarknaderna fortsätter att fungera väl.

Hur upplevs dagens kronkurs? Alla bolag, procentandel

Vad tror du om kronans utveckling de kommande 12 månaderna? Procentandel

Hållbarhetsarbetet har kommit längre bland de stora företagen.

Hållbarhetskraven ökar

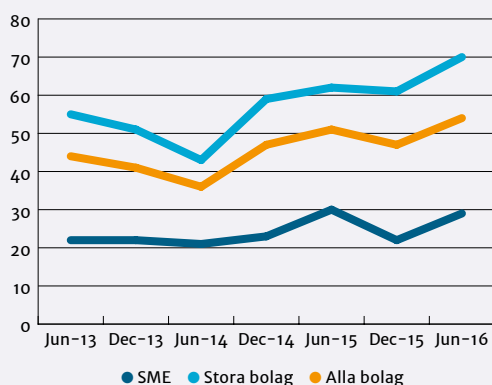
I samhället har hållbarhetsaspekter diskuterats under lång tid men under senare år fått ett ökat fokus. Hållbarhetsfrågor, CSR (Corporate Social Responsibility) omfattar antikorruption, miljö, mänskliga rättigheter och arbetsvillkor. Allt fler företag väver in hållbarhetsaspekter i sina affärsprocesser men det är fortfarande framför allt de stora företagen som går i bräschen. Utvecklingen har dock gått framåt sedan våra mätningar startade våren 2013.

Andelen företag som har som rutin att ställa hållbarhetskrav i samband med exportaffärer har ökat. Andelen

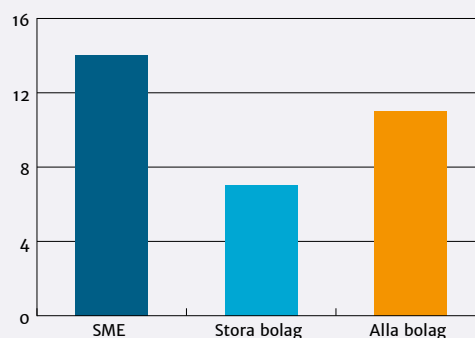
har ökat från knappt 45 procent till 55 procent för alla företag. Ökningen bygger framförallt på att de stora företagen tagit kliv framåt. Nu är det 70 procent av de stora företagen som svarar att de har som rutin att ställa hållbarhetskrav i samband med exportaffärer jämfört med 50 procent när vi startade mätningarna våren 2013. Bland de mindre företagen har motsvarande ökning varit från 22 procent till 29 procent.

Det är inte heller lika många företag bland de mindre företagen som har tackat nej till en exportaffär på grund av hållbarhetsskäl. Bland de stora företagen anger 21

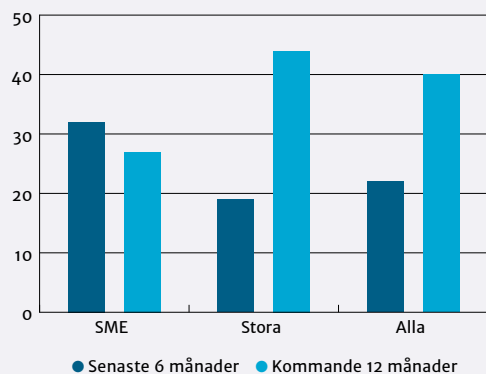
Har företaget som rutin att ställa hållbarhetskrav i samband med exportaffärer? – Andel ja, procent

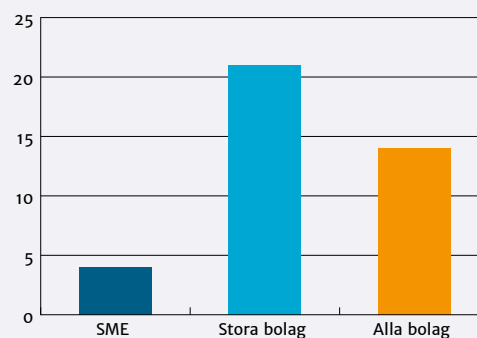
Om nej, kommer företaget att ändra sin CSR-policy så att den blir en del av affärsprocessen de kommande 12 månaderna? Andel ja, procent

Hur har/kommer kraven på CSR i er affär utvecklats/utvecklas? – Andel ökat, procent

Har företaget under de senaste 6 månaderna sagt nej till en exportaffär på grund av hållbarhetsskäl? Andel ja

procent av bolagen att de har tackat nej till en exportaffär av hållbarhetsskäl. I gruppen stora företag ingår knappt 500 företag, vilket betyder att drygt 100 företag har tackat nej till minst en exportaffär. Eftersom de stora bolagen står för merparten av svensk export i termer av volym är det inte en försumbar summa. De stora företagen i vår undersökning står för knappt 60 procent av total export med ett värde på drygt 1000 miljarder kronor. Bland de mindre bolagen är det endast 4 procent som uppger att de har tvingats tacka nej till minst en exportaffär av dessa skäl.

Men blickar vi framåt är det intressant att notera att av de företag som inte har som rutin att ställa hållbarhetskrav i samband med exportaffärer är det 14 procent av de mindre företagen som uppger att de kommer att införa

det under året som kommer. Samtidigt uppger man att kraven har ökat och kommer att öka. Här uppger knappt 45 procent av de stora företagen att kraven kommer att öka, jämfört med drygt 25 procent av de mindre företagen.

Sammantaget kan vi tolka resultaten som att hållbarhetskrav som rutin i affärsprocessen har ökat och kommer att öka framöver. Men även kraven utifrån blir större. Det kommer sannolikt att innebära en utmaning för de mindre och medelstora företagen och det ska också ses i ljuset av regeringens Exportstrategi. Den strategin har ambitionen att öka exporten från mindre och medelstora företag till tillväxtländer, vilket kan innebära större hållbarhetsutmaningar.

Mer fokus på hållbarhet.

Om Exportkreditbarometern

Bakgrund och syfte

Det främsta syftet med Exportkreditbarometern är att öka kännedomen om svenska exportföretags finansieringsbehov och -möjligheter, samt dessa faktorerers betydelse för exporten. Utöver detta lyfter Exportkreditbarometern fram andra faktorer som kan påverka ett företags exportaffärer, som exempelvis hållbart företagande. SEK:s ambition att öka analysen avseende exporten grundar sig på exportens betydelse för svensk ekonomi och välfärd.

Barometern tar temperaturen på både finansieringsbehovet och kapitalmarknadens funktionssätt. På så sätt fungerar barometern också som en viktig konjunkturindikator med betoning på svensk export och finansiering. Vi vänder oss till såväl stora som mindre exportföretag och önskar med barometerns hjälp fånga likheter och olikheter mellan företagets storlek och möjligheter till finansiering.

SEK:s exportkreditbarometer är konstruerad för att komplettera andra undersökningar. Vi eftersträvar enkelhet och ställer lättförståeliga frågor med så få svarsalternativ som möjligt.

Trovärdighet och kvalitet eftersträvas och för detta är sekretessen viktig. Företagen är anonyma i undersökningen.

Metod och underlag

Målgruppen är alla exportföretag med en exportvolym på minst 25 miljoner kronor samt en exportandel på minst 50 procent. På så sätt fångar barometern upp företag som är av vikt för svensk export. Populationen som motsvarar SEK:s kriterier utgör 2008 bolag. Urvalet har gjorts av SCB utifrån momsregistret.

Företag med minst 250 miljoner kronor i exportvolym och en exportandel på minst 50 procent, eller en exportvolym på minst 2 miljarder kronor, klassificeras som stora

företag. Företag med minst 25 miljoner kronor i exportvolym upp till 250 miljoner kronor och en exportandel på minst 50 procent klassificeras som små- och medelstora företag (SME).

För att öka sannolikheten att de största företagen kommer med i undersökningen har vi valt att ta med samtliga företag med en exportvolym över 2 miljarder kronor i urvalet. För företag med en exportvolym på 25 miljoner till 2 miljarder kronor och en exportandel på minst 50 procent har ett slumpmässigt urval tagits fram.

För att konstruera Exportkreditbarometerns huvudindex används svaren från fem frågor som rör företagets finansiella situation, behov av och tillgång till finansiering samt prisbilden för finansiering. Ett så kallat diffusionsindex beräknas för varje delfråga där både dagsaktuella och framåtblickande svar tas med. Därefter sammanställs delfrågornas index till ett huvudindex.

För att beräkna ett så kallat diffusionsindex används den procentuella andelen positiva svar. Till detta tal adderas den procentuella andelen neutrala svar ("oförändrad") multiplicerat med 0,5. Enligt gängse praxis utgör ett neutralt läge indexet 50. Nivåer över 50 indikerar därmed en förbättring medan motsvarande nivåer under 50 indikerar en försämring.

Undersökningen är statistiskt säkerställd. I undersökningen har totalt 224 företag svarat, 126 i gruppen för stora företag och 98 i gruppen små- och medelstora företag. Detta ger en svarsfrekvens på totalt 52 procent.

Intervjuerna har genomförts av Markör Marknad och Kommunikation under perioden 4 april till och med 29 april 2016. Respondenterna är exportföretagens finanschefer eller motsvarande.

Exportkreditbarometern sammanställs halvårsvis med nästa publicering i början av december 2016.

Sammanställning av resultat

	SME			Stora bolag			Total		
	Nuläge	Framåtblickande	Total	Nuläge	Framåtblickande	Total	Nuläge	Framåtblickande	Total
EKI	55 (55)	53 (58)	54 (57)	54 (57)	55 (54)	54 (55)	54 (56)	54 (55)	54 (56)
Företagens finansiella situation	62 (61)	64 (70)	63 (65)	61 (62)	66 (64)	64 (63)	61 (62)	66 (66)	63 (64)
Finansieringsbehov	55 (56)	57 (60)	56 (58)	46 (50)	54 (55)	50 (53)	49 (52)	55 (57)	52 (54)
Behov av finansiering vid exportaffärer	54 (54)	59 (62)	57 (58)	53 (57)	63 (65)	58 (61)	54 (56)	61 (64)	57 (60)
Tillgång till finansiering ¹	52 (49)	50 (53)	51 (51)	53 (56)	53 (49)	53 (52)	53 (54)	52 (50)	52 (52)
Prisbild för finansiering	56 (61)	38 (50)	47 (56)	56 (60)	42 (42)	49 (51)	56 (60)	41 (44)	48 (52)
Exportorderingsgång	60 (65)	77 (76)	69 (71)	61 (61)	70 (70)	66 (65)	61 (63)	73 (72)	67 (67)
Kassasituation	60 (62)	61 (72)	61 (67)	68 (66)	65 (60)	66 (63)	65 (65)	64 (64)	64 (65)
Skuldsättning	59 (59)	53 (58)	56 (58)	60 (58)	52 (56)	56 (57)	59 (58)	52 (56)	56 (57)
Tillgång till finansiering via kapital-/kreditmarknaden	50 (48)	48 (52)	49 (50)	51 (58)	53 (47)	52 (53)	51 (54)	51 (49)	51 (52)
Tillgång till finansiering via bankmarknaden	55 (51)	53 (54)	54 (52)	55 (54)	52 (50)	54 (52)	55 (53)	53 (51)	54 (52)
	Sverige	Utomlands	Total	Sverige	Utomlands	Total	Sverige	Utomlands	Total
Sysselsättningsplaner	65 (67)	63 (65)	64 (66)	52 (53)	61 (61)	56 (57)	57 (58)	61 (62)	59 (60)

¹ Via kapital/kreditmarknaden och bankmarknaden

Nuläge: Idag jämfört med för sex månader sedan

Framåtblickande: Förväntningar de kommande 12 månaderna

Siffrorna inom parantes är från föregående undersökning i december 2015

Om svensk export

Sverige är en liten öppen ekonomi och därmed mycket beroende av utländsk efterfrågan. Exporten utgör en väsentlig del av svensk ekonomi. När efterfrågan är svag i vår omvärld påverkas svensk ekonomi negativt. De senaste åren har en stark privat konsumtion varit motorn i svensk ekonomi, men exporten har sakta men säkert vänt upp från låga nivåer och under 2015 gav utrikeshandeln ett positivt bidrag till BNP-tillväxten. Det stämmer väl överens med vad företagen har indikerat i vår barometer det senaste året. Förutsättningarna har varit goda när finansieringsmöjligheten och villkoren har varit för- månliga, kronan har varit svag och företagens finansiella ställning god. En bättre omvärldsbild i vårt närområde har sannolikt varit en betydelsefull faktor för den ökade exportefterfrågan. I vårens barometer kan vi skönja viss dämpad optimism. Finansieringsklimatet är fortfarande gynnsamt men företagen väntar sig viss försämring när de blickar framåt. Det gäller framför allt prisbilden för finansiering och hänger samman med att företagen tror att räntebotten är nådd. Även kronan har blivit mindre fördelaktig och allt fler företag väntar sig att kronan ska stärkas framöver. Företagen räknar fortfarande med stigande exportorderböcker men även här kan skönjas en viss ökad försiktighet jämfört med tidigare. Allt samman- taget innebär detta något mer dämpade utsikter.

Om SEK

SEK är ett kreditmarknadsbolag som ägs till 100 % av svenska staten. Vi är en marknadskompletterande aktör, vilket innebär att vårt erbjudande är ett komplement till bank- och kapitalmarknadsfinansiering för exportörer som vill ha olika finansieringskällor. Genom ett starkt internationellt nätverk, lång erfarenhet och kompetens inom exportfinansiering kan SEK skapa kundnytta till marknadsmässiga villkor. SEK erbjuder dels slutkunds- finansiering, vilket innebär utlåning till köpare i utlan- det av svenska exportföretags tjänster och produkter, och dels rörelsekapitalfinansiering direkt till svenska exportföretag och deras dotterbolag samt internationella exportföretag med verksamhet i Sverige. Den totala ny- utlåningen under 2015 uppgick till 104,6 miljarder kronor. Vår vision är att stärka svenska exportföretags konkur- renskraft och därigenom bidra till att skapa sysselsättning och hållbar tillväxt i Sverige.

AB Svensk Exportkredit

Klarabergsviadukten 61-63, Box 194

101 23 Stockholm, Sverige

SEK kontor Göteborg

Ekelundsgatan 1, Vån 7, 411 18 Göteborg, Sverige

Tel: +46-8-613 83 00 • Fax: +46-8-20 38 94

E-mail: information@sek.se • www.sek.se

Swiftaddress: sekxsess